

att

förändra samhället

Man tycker att framstående socialdemokrater här i landet i varje fall i någon mån borde känna till vad de borgerliga partierna här och annorstädes företräder för politisk ideologi och viljeinriktning. Men vissa tecken tyder på en förbluffande okunnighet i detta avseende, även bland regeringens mera prominenta personer.

När Tage Erlander i fjol, mätt på regeringsår och ära, avgick för att lämna platsen åt sin protegé, hyllades han bl a med ett stort program i TV. Ställd inför påpekandet att studerande ungdom i betydande omfattning väljer borgerliga partier, svarade hr Erlander ungefär att han fann det underligt att så många unga människor var ointresserade av att förändra samhället.

Tage Erlander var uppenbarligen en god lärare, eller också var Olof Palme en receptiv elev. I Expressen härom månaden sade hr Palme i en intervju att han blivit djupt bekymrad över valutgången i Storbritannien. Han kände nämligen, berättade han, många unga labourpolitiker som hade åtskilliga goda idéer om hur de ville förändra samhället – och så återgick det hela igenom väljarnas dom till det gamla igen. Tragiskt!

Båda dessa uttalanden är egentligen ganska uppseendeväckande. De antyder en monumental oförmåga att förstå vad borgerlig och inte minst konservativ politik de facto innebär. Eller också förväxlar herrarna, avsiktligt eller oavsiktligt uppe på slentriantänkandets olymp, den borgerlige politikern med den reaktionäre – och den sistnämnda sorten finns det tämligen gott om i samtliga partier, inte minst inom

det socialdemokratiska.

Moderata samlingspartiet, liksom folkpartiet och centern, vill givetvis förändra samhället. Detta utesluter likväl inte att de i varierande omfattning vill bevara och bygga vidare på vad tidigare generationer kämpat sig fram till och skapat. Reformförslag, enbart avsedda att få väljargalleriet lite vänligare stämt, ligger däremot knappast så bra till som arbetsmetod för åtminstone en moderat politiker.

Just den konservativa ideologins bärkraft och aktualitet torde kanske allra tydligast komma till uttryck på miljöpolitikens område. Skall vi bevara samhällen och städer i exempelvis avfolkningsbygderna i Norrland genom att satsa hårt på lokaliseringspolitik och arbetsmarknadspolitik? Eller skall den utveckling som ägt rum under socialdemokraternas fögderi få fortsätta? Den utvecklingen innebär att allt fler människor hänvisas till en människofientlig tillvaro i storstädernas förorter, samtidigt som en mängd fullt beboeliga bostäder i avfolkningsområdena ruttar bort och samhällsservicen där undermineras.

ras. För att inte tala om socialdemokraternas drömmar om att förändra de norrländska älvarna – »reformplaner» som väckt avsky hos alla de personer som känner ansvar inför kommande generationer. Sjaunjaprojektet står nu uppenbarligen i tur – såvida inte riksdagen beslutar sig för att sätta stopp för ett så makabert brott mot naturen.

Den som går längs Söder Mälarstrand i Stockholm ser numera bara grumsvatten. Den luft han samtidigt inandas har ingredienser som han dessbättre för sin sinnesfrids skull inte känner närmare till. Luft, vattnet, ja hela miljön är vad den nu är efter nästan fyra decenniers socialdemokratisk reformpolitik.

Det är förmodligen till stor del sådana förändringar som den unga studerandegenerationen betackar sig för. Den föredrar partier som vill reformera för att bevara – exempelvis någorlunda rena vattendrag, livskraftiga samhällen där sådana finns och inte minst en människovärdig luft, utan doft från socialismens fina värld.

Matti Häggström